

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ
ОБЛКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
З БАНКІВСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ:

Методичні рекомендації

для підготовки, оформлення та захисту Звіту з виробничої практики з
банківського менеджменту

здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «Магістр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
денної форми навчання

2022

УДК 336.71+65-01

B52

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету від 20.09.2022 р., протокол № 2.

Укладачі:

Т. І. Лункіна – доктор екон. наук, доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет;

А. В. Бурковська - канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

М. В. Дубініна - д-р екон. наук. професор, професор кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;

Д. В. Калнауз – керівник відділення Миколаївське РУ АТ КБ «ПриватБанк».

© Миколаївський національний аграрний
університет 2022

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Календарний графік проходження виробничої практики з банківського менеджменту.....	7
Характеристика змістових модулів виробничої практики з банківського менеджменту.....	8
1. Банківський менеджмент: сутність, функції і особливості.....	8
2. Організація банківської діяльності.....	9
3. Процес планування банківської діяльності.....	12
4. Управління власним капіталом банківської установи.....	14
5. Управління пасивами банківської установи.....	16
6. Управління активами банківської установи.....	19
7. Управління активами і пасивами банківської установи.....	21
8. Управління ризиками банківської установи.....	23
9. Управління ліквідністю банківської установи.....	24
10. Пропозиції щодо удосконалення банківського менеджменту.....	25
Завдання для самостійної та індивідуальної роботи.....	26
Теми наукових робіт.....	26
Форми контролю.....	28
Вимоги до оформлення Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту.....	31
Підведення підсумків практики.....	32
Критерії оцінювання.....	34
Список рекомендованої літератури.....	38

ВСТУП

Виробнича практика з банківського менеджменту є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» циклу практичної підготовки для здобуття кваліфікації «магістр з фінансів, банківської справи та страхування». Метою виробничої практики є підготовка магістрів, здатних розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з фінансів, банківської справи та страхування, а також у процесі досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризується невизначеністю умов і вимог ринкового середовища.

Мета практики з банківського менеджменту полягає у набутті здобувачами вищої освіти практичного досвіду фінансової і управлінської діяльності та закріпленні й поглибленні набутих під час теоретичного навчання знань з теоретично-методичних аспектів банківського менеджменту; здобуття навичок активної комунікації і професійного спілкування, самостійної практичної роботи у сфері фінансової і управлінської діяльності в банківських установах; ознайомлення з проблемами банківського менеджменту і знаходження конкретних шляхів їх вирішення на основі методів, методик і технологій фінансової науки і практики.

Основними завданнями проходження виробничої практики з банківського менеджменту здобувачами вищої освіти є: детальне вивчення фінансового законодавства і нормативно-правових актів з питань банківської діяльності; ознайомлення з особливостями системи банківського менеджменту і організаційною структурою банківських установ; ознайомлення з процесом здійснення банківськими установами основної діяльності; набуття певного досвіду щодо процесів управління в банку власним капіталом, пасивами, активами, активами і пасивами, банківськими ризиками і ліквідністю; аналіз проблем банківського менеджменту, узагальнення отриманих результатів; набуття навичок активної

комунікації і професійного спілкування; розвиток навичок науково-дослідної роботи; збирання фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.

Виробнича практика з банківського менеджменту проводиться у першому семестрі магістратури. Згідно з навчальним планом на практику відводиться 120 год./4 кредити (4 тижня). Практика проводиться в установах, що за своїми функціями відповідають спеціальності та спеціалізації фахівців, яких випускає обліково-фінансовий факультет. Здобувачі вищої освіти самостійно, за погодженням з кафедрою фінансів, банківської справи та страхування обирають для себе місце проходження практики і пропонують його для затвердження.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль проходження практики покладається на декана обліково-фінансового факультету. Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра фінансів, банківської справи та страхування. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням, відповідальність за дотримання правил з техніки безпеки здійснюють керівники практики, які призначаються за наказом ректора.

Керівник практики від закладу вищої освіти контролює підготовленість бази практики, забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед практикою (узгоджує проведення практики з відповідними фінансово-кредитними установами і керівництвом баз практики; проводить інструктаж з техніки безпеки, що підтверджується підписами у журналі з охорони праці кафедри фінансів, банківської справи та страхування; надає здобувачам перелік необхідних документів; повідомляє здобувачів щодо форми звітності про проходження практики, прийняту на кафедрі; у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою; контролює виконання здобувачами правил внутрішнього розпорядку; у складі комісії приймає захист Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту).

Бази практики в особі їх перших керівників несуть разом із закладом вищої освіти відповідальність за організацію, якість і результати практики.

Призначення виробничої практики з банківського менеджменту – закріпити знання та практичні навички, набуті під час вивчення компонент освітньо-професійної програми, ознайомити із сучасним станом менеджменту у вітчизняних банківських установах, їх фінансовою діяльністю та основними проблемами у цій сфері. На виробничій практиці з банківського менеджменту здобувачі вищої освіти вивчають механізми вирішення фінансових і управлінських проблем й завдань на прикладі конкретних матеріалів банківських установ.

Усі техніко-економічні розрахунки та дослідження, передбачені програмою, здобувачі вищої освіти виконують самостійно під керівництвом керівників практики від кафедри фінансів, банківської справи та страхування і від бази практики.

Здобувачі вищої освіти при проходженні виробничої практики зобов'язані: до початку практики отримати від керівника практики від навчального закладу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів; своєчасно прибути на базу практики; у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики; вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, санітарії і особистої гігієни; нести відповідальність за виконану роботу і достовірність отриманих результатів; своєчасно здати і захистити Звіт, завірений керівником від бази практики, надати необхідну документацію: щоденник і характеристику, видану керівником бази практики.

**КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З БАНКІВСЬКОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

№ з/п	Змістові модулі виробничої практики з банківського менеджменту	Кількість днів для виконання
1	Банківський менеджмент: сутність, функції і особливості	2
2	Організація банківської діяльності	2
3	Процес планування банківської діяльності	2
4	Управління власним капіталом банківської установи	2
5	Управління пасивами банківської установи	2
6	Управління активами банківської установи	2
7	Управління активами і пасивами банківської установи	2
8	Управління ризиками банківської установи	2
9	Управління ліквідністю банківської установи	2
10	Пропозиції щодо удосконалення банківського менеджменту	2
Всього :		20

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З БАНКІВСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

1. Банківський менеджмент: сутність, функції і особливості

Дослідити об'єкти управління і суб'єкти (менеджмент – керівний склад доцільно навести схематично на рисунку) банківської установи.

Розкрити специфіку, основні цілі та завдання банківського менеджменту. Вказати основні критерії оцінки рівня банківського менеджменту. Прибуток і ризик як головні критерії оцінки рівня банківського менеджменту.

Розкрити принципи, функції і види банківського менеджменту. Схематично вказати функції фінансового і організаційного менеджменту (Рис.1.1).

ФУНКЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

1)..... → 2) → 3)..... → 4).....

ФУНКЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

1)..... → 2) → 3)..... → 4).....

Рисунок 1.1 – Функції фінансового і організаційного менеджменту

Джерело:

Вказати чинники визначення якості банківського менеджменту. Зробити висновки.

2. Організація банківської діяльності

Дослідити історичні аспекти створення і функціонування банківських установ, у тому числі в Україні.

Розглянути методи централізованого регулювання банківської діяльності (законодавчі акти і нормативні документи органів банківського нагляду) за трьома блоками (Табл. 2.1).

Описати мету, завдання і особливості організації банківської діяльності.

Схематично зобразити організаційну структуру банківської установи – бази практики і зробити висновки щодо її сприяння ефективності основної діяльності (продажу банківських послуг і продуктів), забезпечення якісної і послідовної методологічної роботи банківської установи та адекватності до обсягу операцій, які виконує банк. Адже лише ефективна організаційна структура банку сприяє поліпшенню керованості банком, кращій координації дій підрозділів, загальному підвищенню ефективності роботи.

Запропонувати спосіб досягнення більшої ефективності організаційної структури банку.

Розглянути принципи організаційного процесу в банку (економічності; відповідності встановленому порядку і безпеці; доцільності; допоміжні принципи). Для цього доцільно:

- 1) проаналізувати кількісні та якісні характеристики залученого персоналу і представити їх у табличному вигляді (не менше ніж за три роки);
- 2) описати механізми контролю і безпеки (які убезпечують від ризику помилок і зловживань);
- 3) описати вимоги регулювання виробничих процесів щодо простоти і швидкості;
- 4) описати функціональну побудову – структуру банку, пов'язану з тим видом діяльності, що він здійснює (кредитний відділ, розрахунковий відділ);
- 5) описати відповідність задекларованій місії (організаційна структура має забезпечити реалізацію основної мети діяльності

банку – отримання прибутку. Динаміку прибутку банку – бази практики представити у табличному вигляді не менше ніж за три роки);

- 6) описати ієрархію владних повноважень окремих підрозділів банку – бази практики (вищої ланки – керівництва банку, яке реалізує управлінські функції, та інших підрозділів – управлінь, які обслуговують клієнтів);
- 7) дослідити спільні та координовані дії різних підрозділів банківської установи;
- 8) звернути увагу на раціоналізацію управління з метою забезпечення розвитку банку;
- 9) з'ясувати як саме в межах єдиної стратегії розвитку, ухваленої в банку, його підрозділи взаємодіють, чи удосконалюють свою діяльність відповідно до зміни умов зовнішнього середовища;
- 10) описати: як і коли здійснюється обов'язковий внутрішній і зовнішній аудит для забезпечення контролювання законності операцій банку – бази практики;
- 11) описати як регламентується діяльність персоналу банку (розробка статуту, положень про окремі відділи і служби, технологічні карти операцій, посадові інструкції);
- 12) описати як і за допомогою яких підрозділів збирають і оброблюють у банку – базі практики оперативну і достатню інформацію, які сучасні технології застосовуються.

Схематично зобразити тип системи управління банківської установи – бази практики, вказати її переваги і недоліки та зовнішні і внутрішні фактори її можливої видозміни.

Вивчити повноваження суб'єктів управління банківською установою. Зробити висновки.

Таблиця 2.1 Нормативно-правова база регулювання банківської діяльності за блоками

№ з/п	Дата документу	Перелік основних нормативно-правових актів	Складові блоку, що визначають вимоги до
І блок: Основні законодавчі акти, які регулюють діяльність кредитних установ в Україні			
			організації банківського менеджменту
ІІ блок: а) Нормативні документи НБУ до кредитних установ;			
			порядку реєстрації і ліцензування кредитних установ, організації бух. обліку і звітності, здійснення кредитних операцій, безготівкових розрахунків тощо
б) пруденційні норми і вимоги до кредитних організацій			
			граничної величини ризиків, яку визначає кредитна установа; формування резервів, які забезпечують стійкість і надійність банку
ІІІ блок: Нормативні документи кредитних установ			
		Різні положення	політики банків загалом і за напрямками, кредитної документації, порядку здійснення операцій і внутрішньобанківського контролю
		Інструкції	
		Методики здійснення аналітичних розробок	
		Планові показники діяльності	
		Інші документи	

Джерело:

Склад основних додатків:

1. Модель організаційної структури банківської установи (схематичне зображення).
2. Трирівнева система управління банківської установи.
3. Стратегія розвитку банківської установи. Установчий договір, статут.
4. Повноваження окремих підрозділів банку.
5. Перелік і особливості банківських продуктів.
6. Кількісний і якісний склад персоналу банківської установи (представити у табличному вигляді не менше ніж за три роки).
7. Аналіз рівня рентабельності, ліквідності (представити у табличному вигляді не менше ніж за три роки).
8. Забезпечення безпеки банківської установи.

3. Процес планування банківської діяльності

Описати, як саме і на яких рівнях (стратегічному, тактичному, фінансовому) здійснюється основна функція банківського менеджменту – планування на базі виробничої практики.

Звернути увагу (і підкріпити фактичним матеріалом) на оперативність корекції планових завдань, показників і заходів з метою адаптації до змін умов ринку.

Побудувати SWOT-аналіз функціонування банку на перспективу (Рис. 3.1). Зробити висновки про те, які саме негативні зовнішні фактори можуть перешкодити досягнути конкурентної переваги банківській установі на тих чи інших напрямках діяльності, які можливості ринку на цьому етапі дозволяють змінити раніше слабкі позиції банку. З'ясувати, чи відповідає висновкам ситуаційного аналізу розроблена банком стратегія його розвитку.

Розкрити особливості визначення генерального завдання – місії банку (мета у сфері завоювання ринку; методи управління ресурсами, персоналом; кількість клієнтів і їх потреби).

S (сильні сторони)	Об (оцінка бальна)	Кв (коефіцієнт ваговий)	Об х Кв	W (слабкі сторони)	Об (оцінка бальна)	Кв (коефіцієнт ваговий)	Об х Кв
1 2...				1 2...			
			Σ				Σ
O (можливості)	Об (оцінка бальна)	Кв (коефіцієнт ваговий)	Об х Кв	T (загрози)	Об (оцінка бальна)	Кв (коефіцієнт ваговий)	Об х Кв
1 2...				1 2...			
			Σ				Σ

Рисунок 3.1 - SWOT-аналіз функціонування банку (бази практики) на 202_р.

Джерело:

З'ясувати, чи конкретизують задекларовану місію банку сформульовані менеджерами стратегічні цілі на плановий період. Чи є цілі орієнтованими у часі, конкретними, вимірюваними?

Описати процес розробки базових (маркетингова, управління активами і пасивами, розвиток організаційної структури і управління персоналом) стратегій банку – бази практики. Вказати кількість цих стратегій на різних рівнях управління.

Навести інформацію щодо складання і реалізації плану узгоджених дій всіх підрозділів банку – бази практики. Звернути увагу на те, чи формулюються конкретні оперативні завдання кожному підрозділу і функціональній службі банку?

Вказати особливості здійснення тактичного планування в банку. Чи складається бізнес-план на базі практики? Які розраховуються прогностні показники у банку? Зробити висновки.

Склад основних додатків:

1. Меморандум про кредитну та інвестиційну політику банку.
2. Документи з питань ціноутворення на банківські продукти і послуги, про управління персоналом та ін.
3. Бізнес-план банку.
4. План банківських операцій.
5. Бюджет банку і бюджети його структурних підрозділів.
6. Розрахунок прогностичних показників платоспроможності, ліквідності, ефективності роботи банку.

4. Управління власним капіталом банківської установи

Розкрити важливість управління власним капіталом банку та його функції і види.

Описати методи оцінювання власного капіталу банку за балансовою вартістю, за ринковою вартістю, за вимогами регулюючих органів.

Оцінити адекватність власних коштів банку за допомогою таких показників:

- А) міні абсолютний розмір власних коштів банку;
- Б) визначення достатності власного капіталу щодо угод, яким притаманні ризики (динамічний аспект).

Чи задовольняються при цьому вимоги Базельської конвенції?

Проаналізувати ризики щодо визначення адекватності капіталу за банківськими операціями.

Визначити відповідність нормативним вимогам НБУ щодо розмірів і адекватності капіталу (табл. 4.1) відповідно до вимог Базельської конвенції (Н1 – норматив міні розміру регулятивного капіталу банку, Н2 – норматив адекватності регулятивного капіталу, Н3 – норматив достатності основного капіталу).

Таблиця 4.1 Відповідність розмірів і адекватності капіталу банку нормативним вимогам

№ з/п	Назва показника	Обсяг показника, од. виміру станом на 31 грудня			Нормативне значення	Відхилення, 2021р. від	
		2019 р.	2020 р.	2021 р.		2019 р.	2020 р.
1	Н1- мінімальний розмір регулятивного капіталу банку				200 млн.грн		
2	Н2 – адекватність регулятивного капіталу				для діючих банків $\geq 10\%$, для нових банків у 1рік діяльності $\geq 15\%$, для нових банків у 2рік діяльності $\geq 12\%$, надалі $\geq 10\%$		
3	Н3 – достатність основного капіталу				$\geq 7\%$		

Джерело :.....

Згідно з вимогою адекватності банківського капіталу у світовій практиці, крім достатності капіталу, для покриття кредитного і ринкового ризиків розраховують коефіцієнт захищеності капіталу і коефіцієнт капіталізації прибутку. Висловити власну думку щодо доцільності введення цих показників як обов'язкових в Україні.

Описати методи управління власним капіталом у банку. Зробити висновки.

Склад основних додатків:

1. Баланс банку.

5. Управління пасивами банківської установи

Розглянути склад і структуру пасивів банку та їхніх джерел. Навести склад ресурсної бази банку – бази практики (табл. 5.1).

Таблиця 5.1 Склад ресурсної бази банківської установи за 2019-2021 рр.

№ з/п	Назва показника	Обсяг, млн грн			Відхилення 2021 р. від	
		Роки			2019 р.	2020 р.
		2019	2020	2021		
1	Власні кошти (капітал) банку					
2	Зобов'язання банку: а) депозитні (куплені) ресурси: - депозити до запитання; - строкові депозити; - ощадні депозити; - рахунки НБУ; - депозитні рахунки грошового ринку. б) недепозитні (перекуплені) ресурси: - позики від НБУ; - позики від інших кредитних організацій; - кошти, одержані від випуску і розповсюдження облігацій; - ресурси, мобілізовані за рахунок створення власних боргових зобов'язань і платіжних коштів банку (депозитні й ощадні сертифікати, банківські векселі та ін.); - інші кошти.					

Джерело :.....

Доцільно навести у динаміці (мінімально за три роки) розміри відсоткових ставок за депозитами до запитання і строковими як для фізичних, так і для юридичних осіб. Зробити висновок щодо найдешевшої і найбільш витратної частини депозитної бази банку.

Розподілити боргові зобов'язання за категоріями (навести в табличній формі не менше ніж за три роки – табл. 5.2).

Управління пасивами – це вибір найбільш раціональної структури ресурсного забезпечення банку, це стратегія і тактика банку по залученню фінансових ресурсів від юридичних і фізичних осіб у достатньому обсязі, за оптимальної структури і мінімальних витратах на їх розміщення. Зазначити: як у банку – базі практики підтримується оперативність і узгодженість роботи підрозділів при управлінні пасивами, які застосовуються фінансові методи управління депозитними ставками, обсягами залучених і позичених ресурсів і їхньою структурою, які нецінові методи управління залученими ресурсами банку використовуються?

Описати (навести схеми, цифровий матеріал), як на базі практики організована діяльність персоналу відділу депозитних операцій, маркетингова діяльність, управління технічними та інформаційними системами банку, управління безпекою банківської діяльності, тобто всіх підсистем, які задіяні в реалізації стратегії залучення ресурсів банку. Чи ефективно здійснюється управління пасивами банку, чи є дефіцит у ресурсному забезпеченні і наявне скорочення активних операцій?

Описати процес реалізації розробленої політики банку – бази виробничої практики щодо мобілізації ресурсів на фінансових ринках. Чи забезпечує депозитна політика банку (базі практики) узгодження за цілями, ресурсами і часом усі внутрішньобанківські процеси, спрямовані на залучення та акумулювання тимчасово вільних коштів юридичних і фізичних осіб за контрольованого рівня ризиків? Зробити висновки.

Таблиця 5.2 Розподіл боргових зобов'язань банку за категоріями

Назва показника	2019 р.		2020 р.		2021 р.	
	обсяг, млн грн	структура, %	обсяг, млн грн	структура, %	обсяг, млн грн	структура, %
1 категорія - Кошти первинного залучення						
Кошти на поточних рахунках - підприємств, - організацій						
Кошти - суспільних організацій, - фондів, - страхових організацій, - місцевих бюджетів						
Вклади населення						
Всього по 1 категорії						
2 категорія - Вторинні кошти (отримані шляхом перепродажу ресурсів на фінансовому ринку)						
Депозитарні операції комерційних банків						
Міжбанківський кредитний ринок						
Валютні операції частині залучення додаткових банківських ресурсів іновалюті	у					
Всього по 2 категорії						
Разом боргових зобов'язань		100		100		100

Джерело :.....

Склад основних додатків:

1. Положення про депозитну політику та інші внутрішньобанківські документи, що регламентують пасивні операції.
2. Баланс банку.
3. Процентна політика банку за депозитами. Політика продажу депозитних продуктів.
4. Комунікаційна політика.

6. Управління активами банківської установи

Дослідити особливості банківських активів, навести їх склад і структуру (табл.6.1).

Розкрити сутність управління банківськими активами.

Описати організаційну структуру кредитної функції бази виробничої практики. Як відбувається розробка кредитної політики бази практики? Вказати: який метод установа ставки за кредитом застосовується на базі виробничої практики і яка застосовується система нарахування відсотків?

Який підхід застосовується до управління портфелем цінних паперів (активна чи пасивна інвестиційна політика) і яким є тип портфелю (портфель росту, портфель доходу, портфель ризикового капіталу, збалансований портфель, спеціалізований портфель)?

Доцільно навести динаміку (мінімально – за три роки) показників, що застосовуються для оцінки якості активів банку – бази виробничої практики.

Розкрийте сутність сек'юритизації. Зазначте причини розширення позабалансових операцій банку. Зробити висновки.

Таблиця 6.1 Склад і структура активів банківської установи

Назва показника	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення 2021 р. від	
	обсяг, млн грн	струк- тура, %	обсяг, млн грн	струк- тура, %	обсяг, млн грн	струк- тура, %	2019 р.	2020 р.
Касові активи і вторинні резерви, які забезпечують ліквідність банку: а) касові активи (первинні резерви) - банкноти і монети в касі банку; - платіжні документи в процесі інкасування; - кошти на кореспондентських рахунках в НБУ; - кошти на кореспондентських рахунках у комерційних банках; - обов'язкові мінімальні резерви; б) вторинні резерви: - вкладення в державні короткострокові цінні папери; - вкладення в корпоративні короткострокові ліквідні цінні папери; - міжбанківські кредити терміном до 7 днів.								
Робочі (дохідні, обігові) активи, які забезпечують банку поточні доходи: - позики; - довгострокові інвестиції в цінні папери								
Інвестиційні активи, призначені для одержання доходів у майбутньому і досягнення інших стратегічних цілей								
Капіталізовані (поза обігові, недохідні) активи – основні засоби для забезпечення господарської діяльності банку								
Інші активи								

Джерело :.....

Склад основних додатків:

- 1.Кредитна політика банку.
- 2.Інвестиційна стратегія банку.

7. Управління активами і пасивами банківської установи

Дослідити переваги і недоліки еволюційних підходів до управління активами і пасивами банківських установ.

Описати методи управління структурою балансу (метод структурного балансування, геп-менеджмент, аналіз дюрації, імунізація балансу, валютний метчинг, управління ліквідністю тощо) і методи управління, пов'язані із проведенням позабалансових фінансових операцій (хеджування, страхування, спекулятивні операції із фінансовими деривативами, арбітраж із контрольованим ризиком тощо).

Охарактеризуйте поняття «дисбаланс» і «кумулятивний дисбаланс».

Наведіть інтегральні показники управління активами і пасивами (табл. 7.1) бази практики і зробіть висновки.

Розкрити роль казначейства (або департаменту активних і пасивних операцій) банку і схематично навести місце КУАП в організаційній структурі банку. Схематично зобразити організаційну структуру казначейства банку. Зробити висновки.

Таблиця 7.1 Інтегральні показники управління активами і пасивами банку

Назва показника	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення 2021 р. від	
				2019 р.	2020 р.
Показники ризикованості					
Розрив ліквідності					
Геп					
Валютні позиції					
Імунізація балансу					
Дюрація					
Показники прибутковості: а) абсолютні					
Чистий прибуток					
Маржа					
Спред					
б) відносні					
Чиста процентна маржа					
Чистий спред					
Чиста маржа операційного прибутку					

Джерело :.....

Склад основних додатків:

1. Положення про Комітет з управління активами і пасивами (КУАП).
2. Звіт про чутливість балансу до зміни процентних ставок.
3. Графік строків погашення активів і пасивів, чутливих до змін процентних ставок.
4. Управлінська звітність з ліквідності.
5. Звітність за проблемними активами.
6. Економічна звітність.
7. Звітність за процентними ставками.

8. Управління ризиками банківської установи

Дослідити причини вищої ризикованості банківської сфери порівняно з іншими видами діяльності.

Описати запропоновані Базельським комітетом види ризиків. Розкрити особливості методів оцінювання ризиків у банківській діяльності. Описати етапи управління банківськими ризиками.

Дослідити методи управління банківськими ризиками і інструменти управління банківськими ризиками (навести відповідні рисунки).

Розкрити формування резервів за активами (за фінансовими активами та за дебіторською заборгованістю) та резервів за наданими фінансовими зобов'язаннями.

Вивчити систему ризик-менеджменту, систему управління кредитним ризиком в банку. Які застосовуються на базі практики методи зменшення кредитного ризику? Як здійснюється в банку робота з проблемними кредитами? Навести фактичний матеріал.

Описати методи управління ризиком незбалансованої ліквідності банку і провести розрахунки відповідних показників (результати навести в табличній формі мінімум за три роки).

Дослідити мінімізацію ринкових ризиків у банківській діяльності (валютний ризик, процентний ризик і ризик зміни курсу цінних паперів).

Які деривативні інструменти використовуються на базі практики у процесі управління банківськими ризиками? Охарактеризуйте механізм їхнього використання. Навести фактичний матеріал. Зробити висновки.

Склад основних додатків:

1. Лімітна політика банку для кожного типу ризиків.
2. Параметри ризиків (розроблені фінансово-аналітичною службою банку).

9. Управління ліквідністю банківської установи

Дослідити принципи управління банківською ліквідністю. Розглянути недоліки теорій управління банківською ліквідністю (теорія комерційних позик, теорія переміщення активів, теорія очікуваного доходу, теорія управління пасивами).

Вивчити і описати фактори впливу на ліквідність банку (*зовнішні*: економічна ситуація в країні, доступ до ринку ресурсів, розвиток міжнародних фінансових ринків; *внутрішні*: величина капіталу, якість активів і пасивів, збалансування активів за сумами і строками, навички менеджерів, склад клієнтів, відпрацьованість процедур і планування інструментарію).

Вказати основні етапи аналізу ліквідності банку. Розглянути методи управління ліквідністю банку.

Розрахувати і навести у табличній формі за три роки коефіцієнт короткострокової ліквідності (Н6) і порівняти його з нормативним значенням ($\geq 60\%$).

Описати методи оцінювання потреби банку в ліквідних коштах (метод структури коштів, метод коефіцієнтів, метод об'єднання джерел і використання коштів) і зазначити недоліки цих методів.

Зробити висновки щодо управління ліквідністю на базі практики.

Склад основних додатків:

1. Стратегія управління ліквідністю банку.
2. План на випадок виникнення непередбачуваних обставин для вирішення проблем з ліквідністю.
3. Звіт про джерела та використання коштів (звіт про фінансові потоки).

10. Пропозиції щодо удосконалення банківського менеджменту

Визначити проблеми, що виникають в роботі банківської установи, у т.ч. з огляду банківського менеджменту, і запропонувати напрями їх вирішення.

Вказати шляхи удосконалення банківського менеджменту для якісного управління банком (із збільшенням його прибутковості та зниженням ризику) в умовах адаптації до сучасних цифрових, інформаційних, комунікаційних технологій.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Завдання для обов'язкової самостійної роботи:

Завдання № 1

Вивчити законодавчі та нормативні документи, які регламентують діяльність банківських установ в Україні.

Завдання № 2

Набути навичок користування базами даних і технологіями, які використовують в своїй діяльності банківські установи (знати особливості користування базами даних і технологій).

Завдання № 3

Знати перелік послуг, які надаються базою практики юридичним і фізичним особам.

Вивчити фінансову звітність бази практики.

Індивідуальні завдання: підготовка і захист Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту конкретної банківської установи (бази практики).

ТЕМИ НАУКОВИХ РОБІТ:

1. Діджиталізація банківської системи України: теоретичний і практичний аспекти.
2. Перспективи застосування FinTech у банківській сфері України.
3. Діяльність персоналу структурних підрозділів банківської установи: особливості та напрями удосконалення.
4. Банківський менеджмент: специфіка, мета, завдання, принципи, функції, методи, критерії оцінки його рівня.
5. Організаційна структура «гуртового» і «роздрібного» банків, банківського холдингу.
6. Особливості діяльності монобанку.
7. Сутність та особливості стратегічного і оперативного планування у банку.
8. Значення процесу бюджетування у банківській установі.

9. Новітні підходи до визначення адекватності банківського капіталу.
10. Сутність та особливості депозитної, кредитної, інвестиційної політики банку.
11. Мінімізація ринкових ризиків у діяльності банків: світовий досвід і вітчизняна практика.
12. Інституціональне забезпечення функціонування фінансової системи України.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Навчально-методичне керівництво практикою, а також контроль за її організацією і проходженням здійснює кафедра фінансів, банківської справи та страхування. Перед відбуттям на практику кафедрою проводяться збори, на яких здобувачів вищої освіти ознайомлюють з програмою виробничої практики з банківського менеджменту, порядком її проходження, вимогами до складання Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту, проходять інструктаж з техніки безпеки та іншими організаційними питаннями.

У банківській установі, де здобувач вищої освіти проходить практику, йому призначається керівник практики з числа найбільш кваліфікованих працівників банку.

Обов'язки керівника від бази практики.

На базі проходження практики здобувачем вищої освіти призначається керівник, який консультує здобувача вищої освіти і контролює його роботу. Керівник практики на робочому місці зобов'язаний:

- затвердити календарний план проходження виробничої практики з банківського менеджменту здобувачем вищої освіти і здійснювати контроль за його виконанням;
- здійснювати безпосереднє керівництво роботою здобувачів вищої освіти, які закріплені за ним, у тісному контакті з керівником практики від університету відповідно до затвердженої програми;
- забезпечити здобувачів вищої освіти робочим місцем, необхідними для практики матеріалами і документами та створити умови для проходження практики;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з організацією роботи на конкретному робочому місці;
- надавати практикантам можливість брати безпосередню участь у виконанні робіт, що пов'язані з функціональними обов'язками працівників на конкретному робочому місці,

- допомагати їм виконувати всі завдання на даному робочому місці, знайомити з прогресивними методами роботи;
- здійснювати контроль за дотриманням правил внутрішнього розпорядку та трудової дисципліни здобувачів вищої освіти, інформувати керівника практики від університету про випадки їх порушення;
 - після закінчення практики перевірити Звіти, скласти виробничі характеристики на практикантів з обов'язковою відміткою про виконання програми практики та індивідуальних завдань, оцінити їх ставлення до роботи, дотримання трудової дисципліни, рівень практичної підготовки (результати здобувачів вищої освіти оцінити за чотирибальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Обов'язки керівника практики від університету.

Керівник практики від університету зобов'язаний:

- скласти разом зі здобувачем вищої освіти календарний графік проходження практики;
- систематично надавати консультативну допомогу здобувачу вищої освіти у виконанні програми виробничої практики;
- проводити інструктаж з техніки безпеки;
- контролювати виконання програми практики та Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту;
- інформувати завідувача кафедри про стан проходження здобувачами вищої освіти виробничої практики;
- рецензувати Звіти з виробничої практики з банківського менеджменту і брати участь у їх захисті в складі комісії.

Обов'язки здобувача вищої освіти - практиканта.

Під час проходження практики здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- перед початком практики одержати на кафедрі направлення на практику, її програму;
- дотримуватися правил техніки безпеки та внутрішнього розпорядку, що діють на базі практики;

- виконувати у повному обсязі завдання, що передбачені програмою практики, не відмовлятися від виконання завдань і доручень керівника від бази практики, спрямованих на засвоєння практичних навичок діяльності;
- регулярно вести щоденник практики;
- зібрати та обробити матеріали, необхідні для підготовки Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту;
- своєчасно оформити Звіт з виробничої практики з банківського менеджменту, подати його на кафедру для перевірки і рецензування керівником практики від університету;
- захистити перевірений Звіт з виробничої практики з банківського менеджменту.

Контроль за виконанням здобувачами вищої освіти вимог щодо проходження виробничої практики відбувається у двох формах: поточний і підсумковий. Поточний контроль здійснюється керівником практики від бази практики. При цьому перевіряється своєчасність заповнення щоденника та виконання календарного плану. У щоденнику практики мають бути записи про участь практиканта у нарадах, семінарах, технічному навчанні та інших заходах, що проводяться на базах практики.

Під час проходження практики здобувач вищої освіти має ознайомитися з головними характеристиками банківської установи, виконати завдання практики.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З БАНКІВСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Завершальним етапом проходження виробничої практики є складання у письмовій формі кожним здобувачем вищої освіти Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту. Звіт подається на кафедру фінансів, банківської справи та страхування і повинен відобразити повну характеристику самостійної роботи практиканта на базі практики.

За змістом і структурою Звіт повинен відповідати програмі практики.

Звіт повинен містити відомості про конкретну роботу, виконану здобувачем вищої освіти на базі практики.

Вимоги до оформлення Звіту встановлюються закладом вищої освіти відповідно до державного стандарту:

- виконується державною мовою (власноруч або на ПЕОМ) на стандартних аркушах паперу формату А4 через 1,5 міжрядкових інтервали шрифтом №14;
- межі оформлення тексту: зліва – 30 мм, зверху і знизу – 20 мм, справа – 15 мм;
- розподіл тексту на розділи, підрозділи та пункти повинен відповідати структурі програми практики;
- нумерація розділів, підрозділів, пунктів, таблиць, рисунків подається арабськими цифрами;
- ілюстративний матеріал (таблиці, рисунки) нумеруються послідовно в межах розділу;
- ілюстративний матеріал, розміщений на окремих сторінках, включається до загальної кількості сторінок;
- цифрові дані, що не мають прямого відношення до Звіту, використовувати недоцільно;
- допускається використання лише загальнодержавних скорочень і умовних позначень. Дозволяється використовувати власні скорочення, які вказуються в дужках

або в зносках при першому вживанні повної назви.

До Звіту додається:

- 1) календарний графік;
- 2) щоденник;
- 3) відгук-характеристика керівника від бази практики із зазначенням оцінки.

Обсяг Звіту – 50 сторінок друкованого тексту. Звіт має бути оформлений відповідно до вимог, сторінки пронумеровані.

Подавати матеріал необхідно у такій послідовності:

- титульний лист;
- бланк рецензії;
- направлення на практику з відмітками бази практики;
- календарний графік проходження практики;
- щоденник практики;
- відгук-характеристика від керівника бази практики;
- зміст Звіту (план відповідно до календарного графіку);
- текст Звіту (за розділами програми);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

До Звіту додаються відповідні таблиці, форми бланків, документів, методичні та інструктивні матеріали, схеми, графіки тощо. Невеликі таблиці, рисунки, діаграми розміщуються по тексту Звіту, великі – доцільно розміщувати у додатках. Додатки мають бути змістовними, мати назви, із зазначенням одиниць виміру.

Керівник бази практики завіряє Звіт підписом і печаткою. Практикант подає Звіт з виробничої практики з банківського менеджменту на кафедру фінансів, банківської справи та страхування у терміни, передбачені наказом про направлення на практику.

У щоденнику зазначають завдання, які практикант виконував по кожному змістовому модулю практики (див. календарний графік). Кожна сторінка щоденника, у т.ч. титульна, має бути завірена підписом керівника практики від бази практики та

печаткою банку.

У відгуку-характеристиці слід зазначити, як здобувач вищої освіти виконав програму практики, його ставлення до роботи, рівень самостійності виконання завдань, інформацію про змістовність Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підсумкова оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних матеріалів виробничої практики з банківського менеджменту, які характеризують успішність і рівень знань здобувача вищої освіти. З метою об'єктивної оцінки знань та вмінь, набутих здобувачами вищої освіти під час практики з банківського менеджменту, її поточні і підсумкова оцінки проводяться з урахуванням критеріїв, які наведені нижче.

Захист Звіту кожним здобувачем вищої освіти здійснюється в університеті перед комісією, що призначається кафедрою. Під час захисту Звіту практикант стисло доповідає основні аспекти змісту Звіту, обґрунтовує висновки і пропозиції, відповідає на запитання членів комісії.

Підсумкова оцінка за виробничу практику з банківського менеджменту вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та в залікову книжку здобувача вищої освіти й враховується при визначенні середнього бала здобувача вищої освіти, розміру стипендії разом з оцінками за результатами підсумкового семестрового контролю.

У разі неподання матеріалів з виробничої практики з банківського менеджменту, або одержання незадовільної підсумкової оцінки за результатами практики здобувач вищої освіти направляється на повторне проходження практики. У разі остаточної незадовільної оцінки вирішується питання про неможливість його подальшого навчання на обліково-фінансовому факультеті Миколаївського національного аграрного університету.

Пропущені дні виробничої практики здобувач вищої освіти

повинен відпрацювати і виконати всі завдання.

Підсумки виробничої практики з банківського менеджменту обговорюються на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування, а загальне підведення підсумків практики здійснюється на засіданні Вченої ради обліково-фінансового факультету.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання змісту розділів Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту:

- повнота (відповідно до програми практики);
- відповідність матеріалів Звіту чинному законодавству та існуючій практиці;
- рівень систематизації і узагальнення інформації;
- послідовність і логічність викладення матеріалу;
- конкретність і стислість викладення, відсутність зайвої інформації;
- наявність копій тез доповідей на конференціях (регіональних/всеукраїнських/міжнародних) або наукової статті у виданнях з економічних наук, у яких висвітлені основні результати дослідження, проведеного в межах виробничої практики з банківського менеджменту.

Критерії оцінювання оформлення Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту:

- своєчасність надання Звіту;
- відповідність вимогам щодо оформлення структури Звіту, наявність заголовків розділів Звіту;
- якість оформлення таблиць і рисунків (компактність, наявність одиниць виміру, цифровий матеріал - мінімальний за три роки);
- нумерація сторінок є обов'язковою;
- використані джерела не повинні бути старшими останніх 5 років;
- наявні додатки повинні бути пов'язані з основним текстом Звіту.

Критерії оцінювання захисту Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту

На захисті Звіту в ході співбесіди здобувач вищої освіти має підтвердити:

- набуті знання щодо банківського менеджменту відповідної бази практики;
- розуміння і застосування фахової термінології;
- знання змісту виконуваної роботи;
- розуміння сучасного стану, основних новацій і проблем банківського менеджменту відповідної бази практики.

Бали щодо підготовки і захисту Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту

Зміст Звіту з виробничої практики з банківського менеджменту	Оцінювання			
	За зміст		За захист	
	min	max	min	max
Вступ	1	3	1	3
Розділ 1	3	5	2	3
Розділ 2	3	5	2	3
Розділ 3	3	5	2	3
Розділ 4	3	5	2	3
Розділ 5	3	5	2	3
Розділ 6	3	5	2	3
Розділ 7	3	5	2	3
Розділ 8	3	5	2	3
Розділ 9	3	5	2	3
Розділ 10	3	5	2	3
Висновки				
Список використаних джерел	5	7	3	7
Додатки *				
Разом	36	60	24	40

* За відсутності у Звіті додатків, загальну кількість отриманих балів буде зменшено на 12 балів.

Підсумкова оцінка знань, умінь та навичок здобувача вищої освіти, набутих під час проходження виробничої практики, встановлюється за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, і шкала оцінювання

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Сума балів за всі види освітньої діяльності
A	5 (відмінно)	90-100
B	4 (добре)	82-89
C	4 (добре)	75-81
D	3 (задовільно)	64-74
E	3 (задовільно)	60-63
FХ*	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)	35-59
F*	не зараховано з обов'язковим повторним проходженням практики 2 (незадовільно)	0-34

*Оцінки FХ і F у залікову книжку здобувача вищої освіти не виставляються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ.

Оцінка «відмінно» виставляється за умов:

- 1) якісно складеного звіту (повністю розкритий зміст проходження виробничої практики за всіма розділами, що передбачені програмою);
- 2) наявного щоденника з відмітками керівника практики від бази практики;
- 3) наявної характеристики з підписом керівника бази практики про роботу на базі практики з оцінкою «відмінно»;
- 4) відмінної оцінки за Звіт керівника від бази практики;
- 5) якісного захисту Звіту (чіткі і змістовні відповіді на запитання членів комісії під час захисту Звіту з виробничої практики);
- 6) висвітлення у науковій статті у виданнях з економічних наук результатів дослідження, проведеного в межах виробничої практики з банківського менеджменту.

Оцінка «добре» виставляється за умов:

- 1) якщо у Звіті з виробничої практики не розглянуті окремі питання, визначені програмою практики (не більше двох);

- 2) наявних помилок при письмовому викладенні у Звіті зібраного матеріалу, які мають другорядний характер і дають змогу в цілому визнати відповідний рівень знань здобувача вищої освіти на підставі його доповіді на захисті Звіту; наявних незначних помилок у відповідях на запитання членів комісії під час захисту Звіту;
- 3) позитивної оцінки за Звіт керівника від бази практики;
- 4) наявного щоденника з відмітками керівника практики від бази практики;
- 5) наявної характеристики з підписом керівника бази практики про роботу на базі практики з позитивною оцінкою;
- 6) висвітлення у тезах доповідей на конференції (регіональній/всеукраїнській/міжнародній) результатів дослідження, проведеного в межах виробничої практики з банківського менеджменту.

Оцінка «задовільно» виставляється за умов:

- 1) якщо у Звіті з виробничої практики питання, передбачені календарним планом, розкриті поверхнево;
- 2) за окремими розділами відсутній аналіз показників, що характеризують діяльність бази практики;
- 3) надання поверхневих відповідей на запитання членів комісії під час захисту Звіту;
- 3) оцінки «задовільно» за Звіт керівника від бази практики;
- 3) наявного щоденника з відмітками керівника практики від бази практики;
- 5) наявної характеристики з підписом керівника бази практики про роботу на базі практики з оцінкою «задовільно».

Оцінка «незадовільно» виставляється за умов:

- 1) невиконання програми виробничої практики (частковий розгляд питань, передбачених тематичним планом проходження виробничої практики);
- 2) за розділами відсутній аналіз показників, що характеризують діяльність бази практики;
- 3) надання нечітких і неповних відповідей на запитання членів комісії під час захисту Звіту;
- 3) оцінки «незадовільно» за Звіт керівника від бази практики;
- 3) відсутності щоденника з відмітками керівника практики від бази практики;
- 5) наявної негативної характеристики з підписом керівника бази практики про роботу на базі практики.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Yekimov S., Nianko V., Sirenko N., Burkovska A., Bodnar O. The Problem of Attracting Private Investment in Agriculture (Проблеми залучення приватних інвестицій у сільське господарство). *Fundamental and Applied Scientific Research in the Development of Agriculture in the Far East (AFE-2021)*. Lecture Notes in Networks and Systems. 2022. Vol. 353. P 54-61. **Springer (Scopus)**, Cham.
2. Лункіна Т. І., Бурковська А. В., Бурковська А. І., Ганніченко Т. А. Корпоративна соціальна відповідальність у банківських установах: іноземний досвід. Електронне наукове видання з економічних наук «ModernEconomics» : МНАУ. 2022. №31. С.65-70. Категорія Б.
3. Лункіна Т. І., Бурковська А. В. Банківський менеджмент: методичні рекомендації для практичних занять здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної форми здобуття вищої освіти. Миколаїв: МНАУ. 2022. 51 с.
4. Бурковська А. В., Недбайло І. І. Розвиток фінансових технологій у сфері банківської діяльності. Студентський науковий вісник: МНАУ, 2022. Вип. 1(22). Частина 1. Економічні науки. С. 44-57.
5. Caruso D., Lunkina T. I., Burkovska A. V., Burkovska A. I. Assessment of the Influence of the National bank of Ukraine Monetary Policy on Food Security of the State. (Оцінка впливу монетарної політики Національного банку України на продовольчу безпеку держави). *Accounting and Finance*. 2020. №4 (90). P. 45-51.
6. Бурковська А. В., Павленко В. О. Використання акредитивної форми розрахунків в Україні. Електронне наукове видання з економічних наук «ModernEconomics» : МНАУ. 2020. №24. С.39-44.
7. Бурковська А. В., Паламарчук В. С. Стан і перспективи українського ринку лізингу. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія “Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості”*. 2020. №1 (21). С. 133-142.
8. Бурковська А. В., Хоренженко В. В. Розвиток фінтех-індустрії у кризовий період. *Електронне наукове видання з економічних наук “Modern Economics”*: МНАУ. 2020. №20. С.36-40.
9. Бурковська А. В., Лященко Н. В. Місце криптовалюти у фінансово-економічній системі. *Електронне наукове видання з економічних наук “Modern Economics”*: МНАУ. 2019. №18. С.20-25.

10. Бурковська А. В., Шевченко В. М. Особливості валютного регулювання в Україні. *Електронне наукове видання з економічних наук "Modern Economics"*: МНАУ. 2019. №17. С.50-54.
11. Бурковська А. В., Мікуляк К. А. Прогнозування конкурентоспроможності комерційних банків у сучасних умовах. *Електронне наукове видання з економічних наук "Modern Economics"*: МНАУ. 2017. №1. С.9-17.
12. Бурковська А. В., Сацура О. Ф. Determination and providing of financial firmness of commercial bank of Ukraine. (Визначення та забезпечення фінансової стійкості комерційного банку України). *Електронне наукове видання з економічних наук "Modern Economics"*: МНАУ. 2017. №3. С.31-40.
13. Бурковська А. В., Кушнарєва А. А. Аналіз фінансових результатів діяльності банківської системи України. *Наукові праці: науково-методичний журнал Чорноморського національного університету. Серія: Економіка*. 2017. Т. 302. Вип. 290. С. 20-26.
14. Бурковська А. В., Малиновська І. О. Стан розвитку активних операцій в банківській системі України. *Наукові праці: науково-методичний журнал Чорноморського національного університету. Серія: Економіка*. 2017. Т. 302. Вип. 290. С. 27-33.
15. Бурковська А. В., Сидорчук Я. Ю. Сутність, сучасний стан та напрями покращення управління ліквідністю банківської системи України. *Наукові праці: науково-методичний журнал Чорноморського національного університету. Серія: Економіка*. 2017. Т. 302. Вип. 290. С. 33-36.
16. Про Національний банк України : закон України від 20.05.1999 р. № 679-ХІV (зі змінами та доповненнями). URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
17. Про депозитарну систему України : закон України від 06.07.2012 р. № 5178-VI. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>
18. Про фінансовий лізинг : закон України 16.12.1997 р. № 723/97-ВР (в новій редакції від 16.01.2004 р. №1381-15). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>
19. Про банки і банківську діяльність : закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами та доповненнями). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
20. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
21. Бюджетний кодекс України : закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
22. Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

23. Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів : положення від 08.09.2011 р. № 306. URL: <http://goo.gl/qJjh1g>

24. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : закон України від 14.10.2014 р. № 1702-VII. URL: <http://goo.gl/ebqFWq>

25. Про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою «СAMELS» : положення від 08.05.2002 р. № 171. URL: <http://goo.gl/jTFTRH>

26. Про валюту і валютні операції : закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII (зі змінами та доповненнями). URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-8>.

Навчальне видання

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
З БАНКІВСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ:

Методичні рекомендації

для підготовки, оформлення та захисту Звіту з виробничої практики з
банківського менеджменту

здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «Магістр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
денної форми навчання

Укладачі:

Лункіна Тетяна Іванівна

Бурковська Алла Валентинівна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 2

Тираж 50 прим. Зам. № ____

Надруковано в видавничому відділі

Миколаївського національного аграрного університету

54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

